

Etusivu>Sinun oikeutesi>Rikoksen uhri>Uhrrien oikeudet jäsenmaissa

Práva obětí trestných činů – podle zemí

Tšekki

Jako tzv. **poškozený** (termín užívaný pro oběť trestného činu v trestním řádu) budete považováni tehdy, pokud vám vznikla škoda v důsledku jednání, které trestní zákon označuje za trestný čin. Škoda může mít různou podobu, například poškození či krádež věci. Jako poškozenému vám právní řád dává určitá práva před, v průběhu i po skončení soudního řízení.

Trestní řízení začíná v České republice prověřováním a vyšetřováním. V této fázi se věcí zabývá policie pod dohledem státního zástupce. Pokud je v jejich průběhu shromážděno dost důkazů nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin a že jej spáchala konkrétní osoba, státní zástupce rozhodne o podání obžaloby a tak věc přejde k soudu. V průběhu soudní fáze trestního řízení soud provádí důkazy a na jejich základě rozhodne o tom, zda obžalovaný je vinen či nikoliv. Pokud rozhodne, že obžalovaný čin spáchal, uloží mu trest. V opačném případě jej obžaloby zproští. Trestní řízení může pokračovat na základě odvolání před vyšším soudem pokud jde o vaši žádost o náhradu škody.

V pozici poškozeného se můžete do trestního řízení zapojit v kterékoliv fázi.

Kliknutím na níže uvedené odkazy se zobrazí informace, které potřebujete:

- 1 - Má práva v případě, že se stanu obětí trestného činu
- 2 - Oznámení trestného činu a má práva v průběhu vyšetřování nebo soudního řízení
- 3 - Má práva po skončení soudního řízení
- 4 - Náhrada škody
- 5 - Má práva na podporu a pomoc

Poslední aktualizace: 16/09/2020

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

1 - Má práva v případě, že se stanu obětí trestného činu

Jaké informace mohu obdržet od odpovědných orgánů (např. policie, státní zástupce) poté, co dojde k trestnému činu, avšak ještě předtím, než tento trestný čin oznámím?

Již při prvním kontaktu s policií obdržíte řadu informací, které umožní řádné uplatnění Vašich práv. Konkrétně obdržíte informace o tom:

u kterého orgánu můžete podat trestní oznámení a obdržíte kontakt na tento orgán;

na koho se můžete obrátit s žádostí o odbornou pomoc, za jakých podmínek je poskytnutí odborné pomoci bezplatné a obdržíte kontakt na subjekty poskytující odbornou pomoc;

za jakých podmínek máte právo na opatření k zajištění Vašeho bezpečí;

kde získat další informace o věci, v níž jste se stal obětí;

o etapách trestního řízení a Vaší úloze v nich;

u kterého orgánu můžete žádat o další informace a obdržíte kontakt na tento orgán;

za jakých podmínek máte právo na peněžitou pomoc;

na jaké nejbližší azylové domy, intervenční centra či jiná obdobná zařízení se můžete obrátit;

na kterého nejbližšího poskytovatele zdravotních služeb se můžete obrátit;

jak se můžete domáhat nápravy, pokud jsou Vaše práva porušena orgánem veřejné moci;

o jaká opatření k ochraně Vašich zájmů můžete požádat, pokud máte bydliště v jiném členském státě EU;

jaká další práva Vám náleží podle zákona o obětech trestných činů.

Nežiji v zemi EU, ve které k trestnému činu došlo (platí pro občany EU i občany třetích zemí). Jak jsou má práva chráněna?

Zajištěna jsou Vám stejná práva jako občanům ČR a osobám s pobytem na území ČR. Pokud prohlásíte, že neovládáte český jazyk, budou Vám informace o Vašich právech poskytnuty v jazyce, kterému rozumíte, nebo v úředním jazyce státu, jehož jste občanem.

Pokud trestný čin oznámím, jaké informace mi budou poskytnuty?

V případě, že trestní oznámení podáte na policii, musí Vám být poskytnuty všechny informace povinně poskytované při prvním kontaktu s policií, jak uvedeno výše.

Pokud trestní oznámení podáváte státnímu zástupci, musíte být vždy informován o tom:

na koho se můžete obrátit s žádostí o odbornou pomoc, za jakých podmínek je poskytnutí odborné pomoci bezplatné a obdržíte kontakt na takové subjekty,

za jakých podmínek máte právo na opatření k zajištění Vašeho bezpečí,

kde získat další informace o věci, v níž jste se stal obětí.

Mám nárok na bezplatné tlumočnické nebo překladatelské služby (v případě, že se obrátím na policii či jiné orgány, nebo během vyšetřování a soudního řízení)?

Pokud neovládáte český jazyk, jste oprávněn používat před orgány činnými v trestním řízení svého mateřského jazyka nebo jazyka, o kterém uvedete, že ho ovládáte.

Je-li to možné, bude Vám na Vaši žádost poskytnuto přeložené pravomocné rozhodnutí ve věci, kterým se řízení končí. V rozsahu potřebném pro uplatnění Vašich práv v řízení Vám na základě Vaší odůvodněné žádosti může být poskytnut také překlad ostatních písemností.

Jak příslušný orgán zajistí, abych při komunikaci rozuměl a bylo mi rozuměno (v případě dětí nebo zdravotně postižených osob)?

Orgány mají povinnost informovat oběti srozumitelným způsobem, přičemž jsou povinny zohlednit jejich věk, rozumovou a volní vyspělost, gramotnost i zdravotní stav včetně stavu psychického. Výslech dětí i osob zdravotně postižených provádí, pokud je to možné, osoba k tomu speciálně vyškolená.

Podpora pro oběti

Kdo poskytuje podporu pro oběti?

Podporu obětem poskytuje několik skupin subjektů. Jde jednak o státní střediska Probační a mediační služby, ale také o soukromé subjekty akreditované Ministerstvem spravedlnosti pro poskytování služby právních informací a/nebo restorativních programů a o subjekty oprávněné na základě registrace podle zákona o poskytování sociálních služeb poskytovat služby psychologického a sociálního poradenství. Právní pomoc obětem poskytují někteří advokáti. Tyto subjekty jsou zapsány v registru poskytovatelů pomoci obětem, který vede Ministerstvo spravedlnosti, a který je přístupný z webu Ministerstva spravedlnosti <https://www.justice.cz/>.

Bude mě policie o možnostech podpory automaticky informovat?

Ano, informován budete i bez žádosti při prvním kontaktu s policií. Obdržíte kontaktní údaje na orgány poskytující pomoc.

Jak je chráněno mé soukromí?

Obecně platí, že orgány činné v trestním řízení nejsou oprávněny zveřejňovat údaje, které přímo nesouvisí s trestnou činností. V přípravě řízení nesmí být zveřejněny informace umožňující zjištění Vaší totožnosti. Zvláštní ochrana se poskytuje soukromí osob mladších 18 let. Pokud o to požádáte, povedou se údaje o Vašem soukromí (údaje o bydlišti a doručovací adrese, o místě výkonu zaměstnání či povolání nebo podnikání a o Vašich osobních, rodinných a majetkových poměrech) tak, aby se s nimi mohly seznamovat pouze orgány činné v trestním řízení, policisté a úředníci Probační a mediační služby činní v dané věci. Zpřístupnit je lze pouze tehdy, je-li to nezbytné pro dosažení účelu trestního řízení nebo pro řádné uplatnění práva na obhajobu osoby, proti níž se trestní řízení vede.

Musím trestný čin oznámit ještě před tím, než získám přístup k podpoře pro oběti?

Nikoliv, odborná pomoc je dostupná již před zahájením trestního řízení. I před oznámením trestného činu Vám může být odborná pomoc poskytnuta, pokud je její poskytnutí potřebné a účelné.

Osobní ochrana v případech, že jsem v nebezpečí

Jaké druhy ochrany jsou k dispozici?

Možností ochrany obětí je celá řada.

Ze strany policie Vám může být poskytnuta tzv. krátkodobá ochrana v případě, kdy Vám zřejmě hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí. Taková ochrana může mít povahu ochrany fyzické nebo třeba změny Vašeho pobytu či poradensko-preventivní činnosti. Policie může také vykázat obviněného ze společně obývaného domu a jeho okolí, pokud hrozí útok proti Vašemu životu či zdraví, a to na dobu 10 dnů.

Policista provede v případech, kdy dochází k ohrožení bezpečí obětí, úkony nebo přijme opatření zajišťující její bezpečí. Tuto povinnost mají i příslušníci vězeňské služby, vojenští policisté a strážníci obecních policií.

V závažnějších situacích Vám za splnění podmínek může být poskytnuta zvláštní ochrana, která se poskytuje svědkům a dalším osobám, jimž v souvislosti s trestním řízením zřejmě hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí. Taková ochrana zahrnuje osobní ochranu, přestěhování a pomoc se sociálním začleněním do nového prostředí, zastírání skutečné totožnosti atd. Jedná se o opatření velmi závažné, kterého je třeba využívat pouze v nutných případech. Ochranu ze strany soudu či státního zástupce představují předběžná opatření, kterými lze v trestním řízení obviněnému uložit například zákaz styku s obětí nebo zákaz vstupu do společného obydlí obývaného obětí. Možnost přijetí obdobného předběžného opatření soudem existuje i v civilním řízení. Jestliže ochrana Vás jako obětí, respektive poškozeného, vyžaduje vzít obviněného do vazby, může tento vzít do vazby, pokud existuje důvodná obava, že bude opakovat trestnou činnost, dokonat trestný čin, nebo vykonat trestný čin, který připravoval, nebo kterým hrozil.

Dále máte právo požádat, aby byla při úkonech trestního řízení učiněna opatření k zabránění Vašeho kontaktu s domnělým pachatelem.

Na Vaši žádost máte právo obdržet informace o propuštění nebo uprchnutí obviněného z vazby či výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence a další obdobné informace.

Pokud máte postavení svědka, můžete vystupovat za splnění zákonných podmínek jako svědek s utajenou totožností.

Justiční orgán může též na Vaši ochranu vydat evropský ochranný příkaz.

Kdo mi může ochranu poskytnout?

Ochranu poskytují orgány uvedené výše, především policie a soudy prostřednictvím svých rozhodnutí.

Může někdo posoudit můj případ a zjistit, zda mi ze strany pachatele hrozí další nebezpečí?

Situaci vždy posuzují orgány činné v trestním řízení. V případě, že zjistí hrozící nebezpečí, učiní potřebné kroky.

Může někdo posoudit můj případ a zjistit, zda mi hrozí další nebezpečí ze strany systému trestního soudnictví (v průběhu vyšetřování a soudního řízení)?

Orgány činné v trestním řízení postupují vždy tak, aby nedocházelo k prohlubování újmy způsobené obětí trestným činem ani k druhotné újmě.

Pokud byla ze strany orgánu činného v trestním řízení i přesto porušena Vaše práva nebo Vám nebylo umožněno jejich plné uplatnění, máte právo domáhat se nápravy. Především máte možnost podat žádost o přezkoumání postupu policejního orgánu nebo podat žalobu na náhradu škody nebo poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou při výkonu veřejné moci.

Jaká ochrana může být poskytnuta velmi zranitelným obětem?

Mezi zvlášť zranitelné oběti patří především děti, osoby vysokého věku nebo osoby hendikepované a oběti určitých trestných činů, jako obchodování s lidmi, teroristického útoku, trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti nebo některých násilných trestných činů. Zvlášť zranitelné oběti mohou samozřejmě využít všech možností ochrany zmíněných výše, přičemž často platí, že žádostem ze strany zvlášť zranitelné oběti je příslušný orgán zásadně povinen vyhovět. Okruh práv zvlášť zranitelných obětí je obecně širší, to však přímo neplatí v oblasti ochrany obětí – tam spíše záleží na skutečnosti, jestli oběti hrozí újma na zdraví či jiné vážné nebezpečí.

Jsem nezletilý – mám nějaká zvláštní práva?

Ano, jako dítě (osoba mladší 18 let) jste zvlášť zranitelnou obětí a přísluší Vám stanovená zvláštní práva. Mezi ně patří právo na bezplatnou právní pomoc v rámci trestního řízení, právo na zvlášť citlivé provádění výsledků vyškolenou osobou, omezení opakování výsledku nebo právo na zabránění bezprostředního vizuálního kontaktu s pachatelem, ale také omezení možnosti výjimek z některých dalších práv příslušejících všem obětem.

Člen mé rodiny zemřel v důsledku trestného činu – jaká jsou má práva?

Pokud smrtí člena Vaší rodiny v důsledku trestného činu utrpíte újmu, jste považován za oběť i Vy sám a přísluší Vám práva, která z postavení oběti vyplývají.

Člen mé rodiny se stal obětí trestného činu – jaká jsou má práva?

V takovém případě postavení oběti nemáte. Můžete se však stát důvěrníkem oběti, pokud si Vás oběť jako důvěrníka zvolí. Oběť má právo na to, aby ji k úkonům trestního řízení a k podání vysvětlení doprovázel důvěrník. Vyloučit důvěrníka lze pouze výjimečně.

Mám přístup k mediačním službám? Za jakých podmínek? Bude v průběhu mediace zajištěna má bezpečnost?

Ano. Probační a mediační služba, která je jedním z poskytovatelů pomoci obětem, poskytuje mediační služby. Mediace je bezplatná a je založena na souhlasu obou stran, tedy oběti a pachatele. Mediace vede odborník na řešení konfliktů, který jednání řídí a zachovává vstřícný a vyvážený přístup k oběma stranám a napomáhá nalézt řešení. Probační a mediační služba je organizační složkou státu, jejímž posláním je mj. zprostředkování účinného a společensky prospěšného řešení konfliktů spojených s trestnou činností, a jako taková je schopna zajistit bezpečnost obětí v průběhu mediačních jednání.

Kde se mohu obeznámit s právním předpisem, v němž jsou stanovena má práva?

Takovým právním předpisem je především zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů. Nahlížení do Sbírky zákonů je možné v pracovních dnech na každém obecním i krajském úřadě (včetně úřadů Hl. města Prahy). Tento zákon je, stejně jako další právní předpisy, dostupný také online, např. [na Portálu veřejné správy](#) či na stránkách Ministerstva vnitra

Poslední aktualizace: 16/09/2020

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

2 - Oznámení trestného činu a má práva v průběhu vyšetřování nebo soudního řízení

Jak mohu trestný čin oznámit?

Trestní oznámení můžete podat jakémukoliv policejnímu orgánu nebo státnímu zastupitelství, a to písemně, ústně do protokolu nebo elektronicky. V trestním oznámení byste měl doložit, z čeho usuzujete na to, že k spáchání trestného činu došlo.

Jak mohu zjistit, jak je daný případ vyřizován?

Pokud o to v trestním oznámení požádáte, je příslušný orgán povinen Vás do jednoho měsíce od podání trestního oznámení vyrozumět o učiněných opatřeních. Jakožto oběť jste zásadně současně i poškozeným a z toho titulu máte právo nahlížet do spisu. Dále můžete podat žádost o informaci o stavu řízení. Takovou informaci Vám je příslušný orgán povinen poskytnout; to neplatí v případě, kdy může taková informace ohrozit dosažení účelu trestního řízení.

Mám nárok na právní pomoc (během vyšetřování nebo soudního řízení)? Za jakých podmínek?

Ano. Právní pomoci můžete využít již před zahájením trestního řízení a můžete ji využívat během průběhu celého řízení, i po jeho skončení. Právní pomoc je poskytována advokáty. Zvlášť zranitelné oběti mají v trestním řízení nárok na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně. Dále může být bezplatně nebo za sníženou odměnu poskytnuta oběti, které byla úmyslným trestným činem způsobena těžká újma na zdraví, nebo osobě pozůstalé po oběti, které byla trestným činem způsobena smrt, a to pokud tyto osoby osvědčí, že nemají dostatek prostředků. Ostatní oběti mají právo na právní pomoc za úplatu.

Mohu požadovat náhradu výdajů (v souvislosti s účastí na vyšetřování / soudním řízení)? Za jakých podmínek?

Pokud z pozice poškozeného v trestním řízení uplatníte nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení a tento nárok je Vám alespoň z části přiznán, je odsouzený povinen nahradit Vám náklady potřebné k účelnému uplatnění tohoto nároku v řízení. Pokud to navrhnete, může soud o takové náhradě rozhodnout i v případě, kdy byl Váš nárok neúspěšný.

Pokud vystupujete jako svědek, máte nárok na svědecké. Tento nárok musíte uplatnit do 3 dnů po výsledku.

Mohu se odvolat, pokud je můj případ uzavřen ještě před tím, než se dostane k soudu?

Bránit se můžete prostřednictvím stížnosti. Ta je opravným prostředkem proti rozhodnutím policejního orgánu a některým rozhodnutím státního zástupce v přípravném řízení, které mají formu usnesení. Tak se z pozice poškozeného můžete bránit např. proti usnesení o odložení věci i usnesení o zastavení trestního stíhání.

Mohu se účastnit soudního řízení?

Ano. O konání hlavního líčení Vás (jako poškozeného) soud vyrozumí.

Jaká je má oficiální úloha v soudním systému? Mohu například být (nebo se rozhodnout být): oběť, svědek, účastník řízení uplatňující občanskoprávní nároky nebo soukromý žalobce?

Český právní řád rozlišuje pojem oběť a pojem poškozený. Poškozený je jednou ze stran trestního řízení. Pod pojem poškozený lze v zásadě podřadit všechny oběti, kromě osoby, která je obětí z důvodu příbuzenského vztahu k osobě zemřelé v důsledku trestného činu.

V soudním systému ČR tedy budete obětí a poškozeným (a tedy stranou trestního řízení; to neplatí ve výše zmíněném případě) - jako poškozený můžete uplatňovat nárok na náhradu škody, nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení. Zásadně budete také svědkem. Institut soukromé žaloby český právní řád nezná, postavení soukromého žalobce tedy mít nemůžete.

Jaká jsou potom má práva a povinnosti?

Práva oběti upravuje především zákon o obětech trestných činů a jsou popsána v ostatních odpovědích.

Poškozený má řadu práv podle [zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu](#), mezi něž patří možnost žádat náhradu škody a nemajetkové újmy trestným činem způsobené nebo vydání bezdůvodného obohacení, které obžalovaný trestným činem získal, či možnost podat odvolání proti výroku rozhodnutí o náhradě škody, újmy nebo vydání bezdůvodného obohacení. Poškozený má dále právo činit návrhy na doplnění dokazování, nahlížet do spisů, zúčastnit se hlavního líčení, zúčastnit se veřejného zasedání o odvolání, před skončením řízení se k věci vyjádřit, zúčastnit se sjednávání dohody o vině a trestu a veřejného zasedání o jejím schválení, právo nechat se zastoupit zmocněncem a právo podávat ve stanovených případech opravné prostředky a žádosti.

Mohu v průběhu soudního řízení učinit prohlášení nebo poskytnout důkazy? Za jakých podmínek?

Ano, prohlášení o dopadu trestného činu na Váš život můžete učinit v kterémkoliv stádiu trestního řízení, a to ústně i písemně. V postavení poškozeného můžete jako jedna ze stran řízení vyhledávat, předkládat a navrhopvat provedení důkazů.

Jaké informace mi budou v průběhu soudního řízení poskytnuty?

Na Vaši žádost Vám bude poskytnuta informace:

o tom, že trestní řízení nebylo zahájeno,

o stavu trestního řízení,

o kvalifikaci skutku, z kterého je osoba obviněna,

o době a místě konání veřejného projednání věci před soudem,

a také Vám bude poskytnuto pravomocné rozhodnutí, kterým se řízení končí.

Budu moci získat přístup k soudnímu spisu?

Ano, jako osoba poškozená máte právo nahlížet do spisu. Toto právo Vám však může v přípravném řízení státní zástupce nebo policejní orgán ze závažných důvodů odepřít.

Poslední aktualizace: 16/09/2020

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

3 - Má práva po skončení soudního řízení

Mohu proti rozhodnutí soudu podat opravný prostředek?

Ano, ale z pozice poškozeného můžete proti rozsudku podat odvolání pouze co do výroku o náhradě škody, nemajetkové újmy nebo o vydání bezdůvodného obohacení.

Jaká jsou má práva po odsouzení pachatele?

Viz ostatní odpovědi.

Mám po skončení soudního řízení nárok na podporu nebo ochranu? Po jakou dobu?

Podpora, respektive odborná pomoc, může být poskytována i po skončení soudního řízení až do té doby, dokud to vyžaduje její účel. Zvláštní ochrana (zmíněná výše) může často znamenat trvalou změnu způsobu života a ze své podstaty je tedy poskytována i po skončení trestního řízení.

Jaké informace mi budou poskytnuty, pokud je pachatel odsouzen?

Na Vaši žádost Vám bude poskytnut pravomocný odsuzující rozsudek, který obsahuje informace o výměře trestu i způsobu jeho výkonu. Pokud jako poškozený uplatníte nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení, doručí Vám soud rozsudek vždy.

Dále Vám věznice či ústav, ve kterém se vykonává zabezpečovací detence či ochranné léčení, na Vaši žádost poskytne některé další informace, a to především informace o:

propuštění nebo uprchnutí odsouzeného z výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, nebo ochranného léčení,

přerušení výkonu trestu odnětí svobody,

vydání odsouzeného do cizího státu nebo jeho předání do členského státu EU.

Pokud byl obviněný propuštěn nebo uprchl a Vám v postavení svědka hrozí v této souvislosti nebezpečí, jsou příslušné orgány povinny neprodleně informovat policii, která přijme nezbytná opatření k zajištění Vašeho bezpečí a informuje Vás.

Budu informován, pokud bude pachatel propuštěn (včetně předčasného nebo podmíněného propuštění) nebo uprchne z vězení?

Ano, viz výše.

Budu se moci podílet na rozhodnutí o propuštění nebo podmíněném trestu? Mohu například učinit prohlášení nebo podat opravný prostředek?

Kdykoli v průběhu trestního řízení máte právo učinit prohlášení o tom, jaký dopad měl trestný čin na Váš dosavadní život.

Proti rozhodnutí o podmíněném propuštění nebo o tom, že se podmíněně odsouzený osvědčil, Vám však právo podat opravný prostředek nepřísluší.

Poslední aktualizace: 16/09/2020

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

4 - Náhrada škody

Jaký je postup pro vymáhání náhrady škody od pachatele? (např. trestní řízení, občanskoprávní žaloba, adhezní řízení)

Oběť může uplatnit nárok na náhradu škody po pachateli cestou řízení ve věcech občanskoprávních, může se též připojit s nárokem na náhradu škody k trestnímu stíhání pachatele (tzv. adhezní řízení).

Soud pachateli uložil, aby mi vyplatil náhradu škody. Jak mohu zajistit, aby pachatel skutečně zaplatil?

Pokud pachatel povinnost k náhradě škody uloženou mu soudem dobrovolně neplní, má oprávněný (oběť) právo požádat soud o nařízení exekuce k vymožení dané povinnosti. Od 1.1.2018 bude účinný zákon, dle něž bude mít oběť trestného činu též možnost požádat, aby stát uspokojil její právo na náhradu škody z prostředků, které vstoupil na pachateli jakožto majetkové sankce.

Pokud pachatel nezaplatí, může mi stát vyplátit zálohu? Za jakých podmínek?

Česká republika neproplácí zálohy na plnění z titulu povinnosti pachatele k náhradě škody způsobené trestným činem. Český právní řád striktně odděluje právo oběti na náhradu škody způsobené pachatelem, které je považováno za závazek z deliktu, a na peněžitou pomoc ve smyslu zákona č. 45/2013, o obětech trestných činů, jež slouží jako peněžitá dávka od státu poskytovaná ke zmírnění sociálních dopadů viktimizace.

Mám nárok na odškodnění od státu?

Jak bylo uvedeno již shora, stát náhradu škody ve striktním slova smyslu neproplácí (nevstupuje do majetkových závazků pachatele, nepřebírá je od něj), nabízí však obětem trestných činů peněžitou pomoc. Na ni mají ve smyslu zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, právo oběti, kterým byla trestným činem způsobena škoda na zdraví v určité zákonem popsané minimální intenzitě, oběti trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, týrané děti a pozůstalí (ze zákonem vyjmenovaného okruhu) po těch, kteří následkem trestného činu zemřeli. Tato pomoc se poskytuje nejčastěji v částkách od 10.000,- Kč (cca 370,- EUR) do 200.000,- Kč (cca 7.400,- EUR) a je kalkulována buď v paušální výši stanovené zákonem, nebo odpovídá výši prokázané ztráty na výdělku a nákladů léčení, případně nákladů odborné terapie využitě ke zmírnění utrpení nemajetkové újmy. O žádostech o proplacení peněžitě pomoci rozhoduje Ministerstvo spravedlnosti, k němuž je třeba žádost podat do 2 let ode dne, kdy se oběť o škodu způsobené trestným činem dozvěděla a ne později, než 5 let ode dne spáchání trestného činu.

Mám nárok na odškodnění v případě, že pachatel není odsouzen?

Nárok na náhradu škody po pachateli (tedy delikt ní závazek) nelze uplatnit tehdy, není-li pachatel odsouzen a to prostě z toho důvodu, že buď není znám a pak absentuje osoba povinná, nebo jeho delikt nebyl prokázán či pachatel není za své jednání trestně odpovědný a potom obžalovaný nemůže odpovídat za újmu způsobenou jednáním, které nespáchal, které nemělo povahu trestného činu či za něj obžalovaný neodpovídá. Naopak ovšem platí, že pro vznik práva na peněžitou pomoc od státu (viz výše) není nutné vyčkávat na odsouzení pachatele, toto právo oběti svědčí i tehdy, není-li pachatel znám či je-li za své jednání trestně neodpovědný, pokud není pochyb o tom, že oběti byla způsobena újma jednáním, jež má povahu trestného činu (nebo že příbuzný oběti zemřel v jeho důsledku).

Mám v době, kdy očekávám rozhodnutí o mé žádosti o náhradu škody či odškodnění, nárok na platbu v případě naléhavé potřeby?

Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, neumožňuje Ministerstvu spravedlnosti proplácet zálohy na peněžitou pomoc, o níž je rozhodováno, naléhavé životní potřeby obětí jsou řešeny jiným způsobem, ze systému státní sociální péče či podpory.

Poslední aktualizace: 16/09/2020

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

5. Má práva na podporu a pomoc

Pokud se stanu obětí trestného činu, na koho se mohu obrátit s žádostí o podporu a pomoc?

Subjekty, na které se můžete obrátit, jsou uvedeny v Registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů. Registr je dostupný online na webu Ministerstva spravedlnosti, <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=6115&d=330753>.

Registr má 4 části, ve kterých jsou obsaženy informace o všech typech subjektů poskytujících pomoc obětem, tedy o:

subjektech poskytujících sociální služby,

akreditovaných subjektech poskytujících právní informace nebo restorativní programy,

advokátech a

střediscích probační a mediační služby.

Registr obsahuje poměrně detailní údaje o poskytovatelích pomoci obětem trestných činů a umožňuje jejich vyhledávání podle jejich názvu a podle okresu, ve kterém působí, i rozšířené vyhledávání pomocí dalších kritérií.

Telefonní linka podpory pro oběti

(+420) 116 006 (Linka pomoci obětem – univerzální linka využívaná i v dalších členských státech EU)

Je podpora pro oběti bezplatná?

Odborná pomoc je v zapsaném rozsahu poskytována bezplatně zvláště zranitelné oběti, která ji potřebuje. Takové oběti je bezplatně v zapsaném rozsahu poskytována i právní pomoc. Ostatní oběti nemají na poskytnutí bezplatné odborné pomoci nárok, taková pomoc jim však může být poskytnuta bezplatně na základě uvážení poskytovatele. Pomoc poskytovaná středisky Probační a mediační služby je však bezplatná vždy.

Jaké druhy podpory mi mohou poskytnout státní služby nebo orgány?

Probační a mediační služba, která je orgánem státu, poskytuje obětem právní informace, psychologickou podporu a nabízí restorativní programy, jako např. mediaci, která může pomoci k řešení Vaší situace neformálním mimosoudním jednáním s pachatelem. Středisek Probační a mediační služby je 74, působí ve všech koutech České republiky a své služby poskytují bezplatně.

Jaké druhy podpory mi mohou poskytnout nevládní organizace?

Nevládní organizace a soukromé osoby poskytují v závislosti na své povaze právní informace, psychologické a sociální poradenství, právní pomoc nebo nabízí restorativní programy.

Poslední aktualizace: 16/09/2020

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.